

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Starševska odgovornost – pravica do varstva in vzgoje otroka ter stikov

Na področju civilnega pravosodja se bodo postopki, ki še potekajo, in postopki, ki so se začeli pred koncem prehodnega obdobja, nadaljevali po pravu EU. Evropski portal e-pravosodje bo na podlagi vzajemnega priznavanja ohranil informacije, povezane z Združenim kraljestvom, do konca leta 2024.

Starševska odgovornost – pravica do varstva in vzgoje otroka ter stikov**Gibraltar****1 Kaj dejansko pomeni pravni izraz „starševska odgovornost“? Kakšne so pravice in obveznosti nosilca starševske odgovornosti?**

Po pravu Gibraltarja izraz starševska odgovornost pomeni varstvo in vzgojo otroka ter nadzor nad njim, ki ga običajno izvaja eden od staršev ali oba starša ali imenovani skrbnik. Starš ali skrbnik je običajno odgovoren za varstvo in vzgojo otroka ter upravljanje morebitnega premoženja, ki pripada otroku ali se zanj hrani v skrbniškem skladu.

Pojem starševska odgovornost se nanaša na očeta, mater ali morebitnega imenovanega skrbnika, ki izpolnjuje starševske odgovornosti do določenega otroka. Starševska odgovornost vključuje tudi nadzor bodisi neposredno bodisi z usmerjanjem na način, primeren glede na otrokovo stopnjo razvoja. Vključuje tudi vzgojo otroka, če otrok ne živi z zadevnim staršem ali skrbnikom, redno vzdrževanje osebnih odnosov in neposrednih stikov ter vlogo zakonitega zastopnika otroka, kadar je potrebno.

2 Kdo je ponavadi nosilec starševske odgovornosti do otroka?

Mati ima v zvezi z varstvom in vzgojo otroka ter upravljanjem morebitnega njegovega premoženja običajno enake pravice in pooblastila kot oče. Take pravice in pooblastila matere in očeta so enakovredni ter jih lahko vsak od staršev uresničuje sam. Te splošne pravice so lahko urejene z odločbo, ki jo izdaje [gibraltarska sodišča](#).

Če sta otrokova oče in mati ob njegovem rojstvu poročena, ima po gibraltarskem pravu vsak od staršev starševsko odgovornost do otroka. Če nista poročena, ima starševsko odgovornost ob rojstvu samo mati. To ni strogo ali absolutno pravilo, saj gibraltarsko pravo priznava, da če mati očeta prijavi kot „očeta“, ta pridobi starševsko odgovornost do otroka. Enako velja, če tako odloči sodišče.

Starševske pravice do otroka pa lahko ima tudi ena, dve ali več oseb. Vendar je ne smejo izvrševati brez privolitve druge osebe oziroma katere koli od drugih oseb, razen če je tako navedeno v odločbi sodišča, skrbniški pogodbi ali sporazumu.

3 Ali je mogoče za izvrševanje starševske odgovornosti določiti drugo osebo, če starši tega nočejo ali ne želijo?

V primeru smrti enega od staršev postane otrokov skrbnik preživeli starš, in sicer sam ali skupaj s skrbnikom, ki ga je imenoval pokojni starš. Če pokojni starš ni imenoval skrbnika ali je imenovani skrbnik mrtev ali ne prevzame vloge skrbnika, potem lahko skrbnika imenuje sodišče, če meni, da je to ustrezno. Sodišče lahko na zahtevo otrokove matere ali očeta izda odločbo o varstvu in vzgoji otroka ter pravici matere ali očeta do stikov z otrokom. Sodišče je tudi pooblaščen, da dodeli pravico do varstva in vzgoje otroka kateri koli osebi (ne glede na to, ali je ta oseba eden od staršev ali ne). Vendar dodelitev varstva in vzgoje enemu od staršev ni izvršljiva, dokler oba starša živita skupaj.

4 Kako se ureja vprašanje starševske odgovornosti, če se starša razvežeta ali razideta?

V primeru razveze zakonske zveze lahko vrhovno sodišče Gibraltarja pred izdajo pravnomočne odločbe ali po njej izda odločbo o varstvu in vzgoji, preživnini in izobraževanju zakonskih otrok ali celo napoti na postopek postavitve otroka pod skrbništvo sodišča. Vrhovno sodišče ne more izdati pravnomočne odločbe o razvezi zakonske zveze, če niso sklenjeni ustrezni sporazumi v zvezi z otroki.

V primeru prenehanja življenjske skupnosti lahko stranki skleneta sporazum, pri čemer se lahko ena od njiju odreče vsem ali nekaterim starševskim pravicam. Vendar sodišče takega sporazuma ne prizna, če meni, da njegovo izvajanje ne bi bilo v korist otroka.

5 Katere formalnosti morata starša spoštovati pri sklenitvi sporazuma o starševski odgovornosti, da je ta sporazum pravno zavezujoč?

Kot je navedeno že v odgovoru na vprašanje 4, velja, da če eden od staršev sklene sporazum o prenehanju življenjske skupnosti, s katerim se odreče vsem ali nekaterim starševskim pravicam, bo sodišče takšen sporazum priznalo le, če bo menilo, da bi bilo njegovo izvajanje v korist otroka.

6 Katera alternativna sredstva so za reševanje spora zunaj sodišča na voljo staršem, kadar se ti ne morejo sporazumeti o starševski odgovornosti?

Če je bilo vprašanje starševske odgovornosti sproženo v okviru postopka razveze zakonske zveze, je za odločanje o tem vprašanju pristojno vrhovno sodišče Gibraltarja. Kljub temu je mogoče določeno socialno pomoč prejeti z zakonskim svetovanjem. Zagotavlja ga Rimskokatoliška cerkev v Gibraltarju. Nekatera sporna vprašanja je mogoče rešiti tudi z mediacijo.

7 O katerih vprašanjih v zvezi z otrokom lahko odloča sodnik, če starša zadevo predložita sodišču?

Sodnik lahko odloča o vseh vprašanjih, ki lahko po njegovem mnenju vplivajo na dobrobit otroka.

8 Če sodišče odloči, da ima eden od staršev izključno pravico do varstva in vzgoje otroka, ali to pomeni, da odloča o vsem v zvezi z otrokom brez predhodnega posvetovanja z drugim od staršev?

Ko se enemu od staršev podeli izključna pravica do varstva in vzgoje otroka, lahko odloča o vseh zadevah, povezanih z otrokom, ne da bi se moral prej posvetovati z drugim od staršev, razen če bi s tem kršil veljavno sodno odločbo; na primer odločbo o pravici do stikov z otrokom.

9 Če sodišče odloči, da imata starša skupno pravico do varstva in vzgoje otroka, kaj to pomeni v praksi?

Skupna pravica do varstva in vzgoje otroka pomeni, da imata oba starša enake pravice in obveznosti do otroka. Te pravice lahko uresničujeta skupaj ali ločeno.

10 Pri katerem sodišču ali organu je treba vložiti vlogo v zvezi s starševsko odgovornostjo? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente je treba priložiti k vlogi?

Če se vloga v zvezi s starševsko odgovornostjo vloži v zvezi s postopkom razveze zakonske zveze ali kot posledica takega postopka, jo je treba vložiti pri vrhovnem sodišču Gibraltarja. Vloga se vloži s sodnim pozivom, ki mu je priložena zaprisežena izjava, v kateri so navedeni dokazi. Po predložitvi te dokumentacije sodna pisarna vrhovnega sodišča določi datum za obravnavo vloge.

Pri vrhovnem sodišču Gibraltarja je treba vložiti tudi vloge za dodelitev skrbništva nad otrokom, ki potrebuje oskrbo, sodišču.

Če vprašanje starševske odgovornosti ne izvira iz postopka razveze zakonske zveze, se lahko vloga vloži pri mirovnem sodišču (Magistrates' Court) Gibraltarja. Vložiti jo je treba v obliki pisne pritožbe, v kateri se opredelijo zahtevano pravno varstvo in razlogi, na katerih temelji. Vlogi je treba priložiti tudi

kopijo otrokovega rojstnega lista in po potrebi kopijo poročnega lista. Sodišče ob prejemu pritožbe zadevo uvrsti na seznam za obravnavo in stranki obvesti o datumu obravnave.

11 Kateri postopek se pri tem uporablja? Ali je na voljo skrajšani postopek?

Vrhovno ali mirovno sodišče v vseh zadevah določi datum za obravnavo vloge in o njem obvesti stranki. Stranki se morata ta dan udeležiti sodne obravnave, po potrebi skupaj s pravnima zastopnikoma.

Skrajšani postopek je na voljo, če se zdi, da otrok potrebuje oskrbo.

12 Ali je mogoče dobiti pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Na mirovnem in vrhovnem sodišču je na voljo pravno pomoč, ki je odvisna od preverjanja premoženjskega stanja. Vlogo za pravno pomoč na obeh sodiščih je treba vložiti pri vrhovnem sodišču, obrazci zanj pa so na voljo pri sodni pisarni vrhovnega sodišča.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo o starševski odgovornosti?

Če odločbo o starševski odgovornosti izda mirovno sodišče, se lahko vložijo pritožba pri vrhovnem sodišču. Če odločbo izda vrhovno sodišče, se lahko vložijo pritožba pri pritožbenem sodišču.

14 V nekaterih primerih je morda treba pri sodišču ali drugem organu vložiti zahtevek za izvršitev odločbe o starševski odgovornosti. Kateri postopek se pri tem uporablja?

Zahtevek je treba vložiti pri sodišču, ki je izdalo prvotno odločbo o starševski odgovornosti. Če je odločbo izdalo mirovno sodišče, je treba vložiti pritožbo in navesti razloge zanj. Če pa je odločbo izdalo vrhovno sodišče, je treba vložiti sodni poziv, ki mu je po potrebi priložena zaprisežena izjava, v kateri so navedeni dokazi.

15 Kaj je treba storiti, da se odločba o starševski odgovornosti, ki jo izda sodišče v drugi državi članici, prizna in izvrši v tej državi članici?

Sodna odločba o starševski odgovornosti, izdana v državi članici v zvezi s postopkom razveze zakonske zveze, prenehanja življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze, se lahko prizna v Gibraltarju. Za izvršitev take odločbe je treba pri mirovnem sodišču vložiti zahtevo za razglasitev izvršljivosti.

16 Na katero Sodišče v tej državi članici je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o starševski odgovornosti, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Obe stranki lahko zoper razglasitev izvršljivosti vložijo pravno sredstvo. Če je odločbo izdalo mirovno sodišče, se pravno sredstvo vložijo pri vrhovnem sodišču.

17 Katero pravo se uporablja v postopku o starševski odgovornosti, če otrok ali stranki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Sodišča v Gibraltarju uporabljajo gibraltarsko pravo, ki vključuje lokalno zakonodajo in vse zakone ali druge predpise, katerih veljavnost se od časa do časa razširi na Gibraltar.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 09/08/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.